Bir İstihdam Hastalığı: #ÇalışanİşsizIer

Çalışan işsizler de olur mu diye düşünmeyelim! Bir kişi sevdiği ve eğitimini aldığı işi yapamıyor, onun yerine hayatını sürdürebilmek için farklı bir işte ve razı olamadığı bir maaş ve diğer hakların eksikliğini şiddetli hissettiği bir işyerinde emeğini sarf ediyorsa çalışan işsizdir!

Çalışan işsizler, kamu ve özel sektörün her seviyesinde bulunabilirler. Ziraat Mühendisliğini bitirdiği halde atanamayıp, bir zincir markette kasiyerlik yapmak zorunda kalan gencimizin yaşadığı hüzün ve değersizlik duygusu başka neyle açıklanabilir?

Kişilerin ilgi ve yetenekleri ile kamu/özel piyasanın taleplerinin bir noktada kesişmesi beklenir. Arz-talep dengesinin kurulması emek ve fiyat istikrarının sağlanması için elzemdir. Mal ve işgücü arzının artması değer kaybına, talep edilen mal veya hizmetin azlığı da fiyatlarda şişkinliğe neden olur. 6 Şubat depremleri sonrası çevre illerde yaşanan vahşi ve insanlık sınırlarını zorlayan kiralık ev piyasası gibi.

Gençlerimiz sektör ve meslek seçerken yeteneklerine göre doğru yönlendirilmelidir. Elbette istidatları önemli fakat, ihtiyaç duyulan alanlara dönmeleri de gereklidir. Kamu ve serbest piyasanın istihdam atmosferini sağlıklı şartlarda oluşturması, iş ve meslek tatmini açısından temel şarttır. Bundan sonra, ihtiyaca uygun sayıda mavi veya beyaz yakalı personelin eğitim planlaması önem kazanır. Eğitim çıktısında da arz-talep dengesi bozulursa, iş ve emek piyasasında değer kayıpları veya sapmalar kaçınılmaz olur.

Türkiye'de gençlerimizi henüz ortaokul seviyesindeyken, beceri ve kapasite seçilimi ile doğrudan meslek alanlarına veya ileri eğitim için üniversite seviyesine taşıyacak bir düzeni maalesef kuramadık! İlkokulda teslim alınan her çocuk, neredeyse standart bir müfredat ile hiç zorlanmadan, üniversite

sıralarına kadar taşınıyor ve adeta sırtından iteklenerek götürülüyor. Herkes için bir okul ve üniversite var! Yaygın kamuoyu algısı da neredeyse tuvalet hizmetleri için bile üniversite eğitimini şart koştuğundan, erkeklerde askerlik gibi zorunlu ve gerekli görülüyor. Asıl facia üniversite bitince yaşanıyor! El bebek gül bebek okutulan gençler mezun olunca, mensuplarının yıllarca çırpındığı halde kurtulamadığı, derin ve kirli bir işsiz üniversiteli gençler kuyusuna düşüyorlar! Hayatın tüm acımasız yönleri burada karşılarına çıkıyor. Ailelerin beklenti ve hayal kırıklıkları, şefkatle okutan devletin soğuk ve acımasızca artık tanımazdan gelen yüzü, KPSS sınavlarındaki umutsuz çırpınışlar, evlilik ve aile kurma hayalinin imkansızlığı pembe rüyalarını bitmeyen gerçek kabuslara çeviriyor.

İşsizlik ve çaresizlik had safhaya çıkınca, meslek aşkı ve kişisel öncelikler de uzak beldelere dönülmez tatillere çıkıyor! Çünkü kişisel ihtiyaçlar ve aile baskısı acil çözümler gerektiriyor! Bu sefer hemen her türlü tercih sınırlaması devre dışı kaldığı için, en olmaz denilen işler bile makul gelmeye başlıyor. Çalışan işsizlerin kök neden analizi kısaca böyledir dersek yanılmayız sanırım.

Çalışan işsizleri en fazla hizmet sektöründe görürsünüz. Yurt çapında binlerce şubesi olan perakende marketlerde çalışanların profiline dikkatle bakarsanız kolayca anlayabilirsiniz. Mevsimlik işlerde, tarım alanlarında, turizm sektöründe, inşaat vb. işlerde çoğunlukla çalışan işsizler vardır.

Kamuda çalışan işsizler öylesine kurumsallaşmıştır ki, kanun ve diğer mevzuatların karışık yollarına girip kaybolan, bilmeden çalışan işsizlere dönüşen yüz binlerce gencimizin imdat çığlıklarını da duymamak mümkün değildir! Kimisi alanı dışında çalışmaktan, büyük bir çoğunluğu muadillerinin çok altında bir gelirle çalışmaktan oldukça rahatsız, iş güvencesinden yoksun ve diken üstünde yaşamaktan tükenmiş olsalar da çaresiz bir razılık içinde tutsak kalmışlardır.

Şimdiye kadar öğrendiğim ve tanıdığım “çalışan issiz” kamu gruplarını, en mağdurlarından başlayarak sıralayacak olursam şöyle bir liste oluşurdu:

-Ücretliler (Ücretli öğretmenler, usta öğreticiler, fahri öğreticiler, eys antrenörleri, ekdersli meslek elemanları)

-Güvenlik Koruculları

-Sözleşmeli Er ve Erbaşlar

-Uzman Çavuşlar

-Mevsimlik kamu işçileri

-MEB PİKTES Projesi çalışanları

-Yardımcı Hizmetler Sınıfı gariban ve unutulmuş Memur unvanlı işçiler

-Kamu ve Belediye Taşeronları (HBYS, Kiralık Araç Şoförleri, Yemekhane Çalışanları, Karayolları Çalışanları, Müşavir Firma Çalışanları, Sterilizasyon Çalışanları, Radyoloji ve MR Çalışanları, Kamu Çağrı Merkezleri Çalışanları, Dişi Protez Çalışanları, Laboratuvar Teknikerleri, Biyomedikal Teknikerleri, Vakıfbank Güvenlik ve İlbank, Biyologlar, KİT Taşeronları, Vakıf Çalışanları, Fizyoterapistler, Sosyal Tesis Çalışanları, Şehir Hastaneleri Mağdurları, ASM Grup Elemanları, Çadırkent ve EXPO Bakım Onarımcılar, PTT Çalışanları, Telekom Çalışanları, Belediye Çalışanları …)

-Eşi ve ailesi başka illerde kaldığı halde eş durumu tayini yaptıramayan belediye ve üniversite çalışanları

-Meslek Kodu Mağdurları

-İşçi statüsünde kalan Mühendis ve diğer uzman eğitimli personel

-Yeterli sayıda kontenjan ve hakkaniyetli sınav yapılmadığı için görevde yükselemeyen her branştan memurlar

Özelde veya kamuda çalışan işsizlerin varlığı ve giderek artan sayısal çoğunluğu, tehlikeli bir hastalık gibidir. Çünkü verimsizliğe, isteksizliğe, bazen sabotaja varan nefret duygularına zemin sağlar! İlkokuldan itibaren istihdama yönelik eğitim planlama sistemlerini yeniden ve sağlıklı şekilde kurmak, halen çalışan işsiz durumundaki insanların huzurunu ve performansını temin edecek düzenlemeleri ivedilikle yapmak zorundayız! Aksi takdirde giderek kalitesiz ve sağlıksız bir çalışma hayatının içinde hep beraber boğulacağız! Böyle olunca, kimin Cumhurbaşkanı veya Milletvekili olduğunun bir anlamı kalır mı?